

Mobiliųjų komandų sudarymo,
specialistų atrankos ir jų darbo
tvarkos aprašo
2 priedas

**(Šeimos ir (ar) vaiko krizės ir mobiliosios komandos pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikio
vertinimo klausimyno forma)**

**VALSTYBĖS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS IR ĮVAIKINIMO TARNYBOS PRIE
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS**

(Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos
prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgalioto teritorinio skyriaus pavadinimas)

**ŠEIMOS IR (AR) VAIKO KRIZĖS IR MOBILIOSIOS KOMANDOS
PAGALBOS ŠEIMAI IR (AR) VAIKUI POREIKIO VERTINIMO KLAUSIMYNAS**

(data) Nr. _____

**I SKYRIUS
BENDRA INFORMACIJA APIE ŠEIMĄ IR ŠEIMAI REIKŠMINGUS ASMENIS**

1. Vaikas (-ai), kuriam (-iems) nustatytas vaiko apsaugos poreikis (toliau – VA):

Nr.	Vardas ir pavardė	Gimimo data	Kita svarbi informacija*
1.1.			
1.2.			
1.3.			
1.4.			
1.5.			
1.6.			

* Pavyzdžiui, vaiko laikinąją priežiūrą vykdančio asmens ar asmens, pas kurį vaikas laikinai apgyvendintas, duomenys (fizinio asmens vardas, pavardė, gyvenamosios vietos, kurioje organizuojama vaiko laikinoji priežiūra ar laikinas apgyvendinimas, adresas, giminystės / emociniai ryšiai su vaiku), informacija apie ankstesnius pranešimus apie galimus vaiko teisių pažeidimus ir jų nagrinėjimo rezultatus (datos, priimti sprendimai, taikytos priemonės), atvejo vadybos procesą (pradžią / pabaigą), taip pat kita informacija, pateikta vaiko, vaiko tėvų, vaiko laikinąją priežiūrą vykdančio asmens, asmens, pas kurį vaikas laikinai apgyvendintas, reikalinga šeimos ir (ar) vaiko krizės ir mobiliosios komandos pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikio vertinimui atlikti.

**2. Kiti šeimos vaikai, kuriems nenustatytas vaiko apsaugos poreikis, ir vaikai, kuriems
nustatyta globa (rūpyba) (toliau kartu – V):**

Nr.	Vardas ir pavardė	Gimimo data	Kita svarbi informacija*
2.1.			
2.2.			
2.3.			
2.4.			

2.5.			
2.6.			

* Informacija apie anksčiau buvusius pranešimus apie galimus vaiko teisių pažeidimus ir jų nagrinėjimo rezultatus (datos, priimti sprendimai, taikytos priemonės), atvejo vadybos procesą (pradžią / pabaigą), globos (rūpybos) nustatymo datos, formos, rūšys, taip pat kita informacija, pateikta vaiko, vaiko tėvų, vaiko laikinąjį priežiūrą vykdančio asmens, asmens, pas kurį vaikas laikinai apgyvendintas, reikalinga šeimos ir (ar) vaiko krizės ir mobiliosios komandos pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikio vertinimui atlikti.

3. Pilnamečiai šeimos nariai:

Asmens ryšys su vaiku	Vardas ir pavardė	Gimimo data	Mobiliosios komandos (toliau – MK) pastabos, svarbios vertinant ir nustatant MK pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikį
Motina (toliau – M)			
Tėvas (toliau – T)			
M sugyventinis (toliau – MS)			
T sugyventinė (toliau – TS)			
Senelė (toliau – Sė)			
Senelis (toliau – Sis)			
Kiti šeimos nariai:			
Šeimos socialinės paramos tinklą sudaro (išplėstinė šeima, giminaičiai, kaimynai, draugai, palanki bendruomenės grupė, religinė bendruomenė ir (ar) bendrija, kita):			
MK užfiksuota papildoma informacija, svarbi vertinant ir nustatant pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikį:			

II SKYRIUS ŠEIMOS KRIZĖS RIZIKA

4. Asmens apibūdinti ir (ar) MK pastebėti bei užfiksuoti jausmai bei emocijos* dėl susidariusios situacijos šeimoje ir vaikui (-ams) nustatyto vaiko apsaugos poreikio (duomenys pateikiami užpildant arba praplečiant su šia informacija susijusio asmens skiltį – jei reikia, įtraukiant papildomą eilutę; vaikų skilties (VA ir V) eilutėje įrašomi Mobiliųjų komandų sudarymo, specialistų atrankos ir jų darbo tvarkos aprašo 2 priedo (toliau – 2 priedas) papunkčiai, kuriuose nurodyti VA ir V, pvz.: 1.1, 1.2, 2.1, 2.2 ir t. t., kito šeimos nario skiltyje įrašomi susijusio asmens duomenys (vardas ir pavardė); **taip pat pildoma ir Šeimos ir (ar) vaiko krizės ir mobiliosios komandos pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikio vertinimo klausimyno 5–8, 10, 11 ir 14 punktuose**):

Asmuo	Asmens apibūdinti ir (ar) MK specialisto pastebėti bei užfiksuoti jausmai bei emocijos
T / MS (apvesti)	
M / TS (apvesti)	
VA	
V	

Kitas šeimos narys (vardas, pavardė, ryšys su vaiku)	
<i>MK užfiksuota papildoma informacija, svarbi vertinant ir nustatant pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikį:</i>	

* Pyktis; savęs kaltinimas; kito iš vaiko tėvų kaltinimas; vaiko (-ų) kaltinimas; kitų šeimos narių kaltinimas; aplinkos (pvz.: savivaldybės institucijų, mokyklos ir pan.) kaltinimas, nerimas dėl galimų tolesnių pasekmių; nerimas dėl kitų šeimos narių; gėda; gailestis; baimė; bejėgiškumas; sutrikimas / sumišimas; abejingumas; permainingos emocijos; stiprios emocijos; nuolatinis susirūpinimas; panikos atakos; susijaudinimas; atsiribojimas; impulsyvumas; įniršis ir kt.

5. Asmens apibūdintos ir (ar) MK specialisto pastebėtos bei užfiksuotos reakcijos* į krizę šeimoje ir vaikui (-ams) nustatytą vaiko apsaugos poreikį:

Asmuo	Asmens apibūdintos ir (ar) MK specialisto pastebėtos bei užfiksuotos reakcijos
T / MS (apvesti)	
M / TS (apvesti)	
VA	
V	
Kitas šeimos narys (vardas, pavardė, ryšys su vaiku)	
<i>MK užfiksuota papildoma informacija, svarbi vertinant ir nustatant pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikį:</i>	

* Elgesio pokyčiai; emocijų pokyčiai; santykio su aplinka pokyčiai; sveikatos sutrikimai; miego sutrikimai; valgymo sutrikimai; padidėjęs jautrumas; rizikingas elgesys; smurtinis ar agresyvus elgesys; save žalojantis elgesys; pasyvumas ir abejingumas, panikos priepuoliai ir kt.

6. Galimos krizės priežastys*: asmens įvardyti ir (ar) MK pastebėti gyvenimo įvykiai / problemos, galimai lėmę krizę šeimoje:

Asmuo	Asmens įvardytos ir (ar) MK specialisto pastebėtos bei užfiksuotos galimos krizės priežastys
T / MS (apvesti)	
M / TS (apvesti)	
VA	
V	
Kitas šeimos narys (vardas, pavardė, ryšys su vaiku)	
<i>MK užfiksuota papildoma informacija, svarbi vertinant ir nustatant pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikį:</i>	

* Netektis; skyrybos; antra ir paskesnė santuoka / partnerystė; psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas; diagnozuotos priklausomybės; fizinės sveikatos problemos; psichinės sveikatos problemos, nustatyti sutrikimai; spec. poreikiai / neįgalumas; finansinės problemos; problemos, susijusios su gyvenamuoju būstu; nedarbas; problemos darbe; problemos artimoje aplinkoje; sutuoktinių / sugyventinių santykių problemos; tėvų ir vaikų santykių problemos; tėvystės įgūdžių stoka; smurtas artimoje aplinkoje; problemos, susijusios su socialine aplinka; problemos, susijusios su teisėsauga, ir kt.

III SKYRIUS SAVIŽUDYBĖS GRĖSMĖS POŽYMAI

7. Šeimoje fiksuoti galimos savižudybės grėsmės požymiai:

Specialistas negali vertinti* ☐ (ši dalis toliau nepildoma)

Ne ☐ (ši dalis toliau nepildoma)

Taip ☐

Asmuo	Asmens įvardyti ir (ar) MK specialisto pastebėti bei užfiksuoti galimos savižudybės grėsmės požymiai**
T / MS (apvesti)	
M / TS (apvesti)	
VA	
V	
Kitas šeimos narys (vardas, pavardė, ryšys su vaiku)	
MK užfiksuota papildoma informacija, svarbi vertinant ir nustatant pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikį:	

* Savižudybės grėsmę nustatyti ir teikti pagalbą gali tik MK specialistai, atitinkantys Pagalbos savižudybės grėsmę patiriantiems asmenims teikimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. liepos 26 d. įsakymu Nr. V-859 „Dėl Pagalbos savižudybės grėsmę patiriantiems asmenims teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatytus reikalavimus. Reikalavimų neatitinkantiems MK specialistams pastebėjus, kad asmens sveikatai ar gyvybei kilusi grėsmė (asmuo pradėjo ar ketina pradėti savižudybės veiksmus), rekomenduojama nedelsiant skambinti bendruoju pagalbos telefonu numeriu 112.

** Svarsto apie savižudybę (mintys dažnos, įstringančios ar epizodiškos, trumpalaikės); neturi konkretaus savižudybės plano, bet svarsto; turi savižudybės planą ir priemones arba apsvaigę keletą galimų savižudybės būdų; diagnozuota depresija ar kita psichikos liga; nestabili psichologinė situacija; asmeninės savybės (agresyvumas, impulsyvumas, polinkis į rizikingą elgesį, nemokėjimas reguliuoti savo emocijų ir pan.); ankstesnė hospitalizacija dėl psichikos sveikatos sunkumų, gresiantis situacijos pablogėjimas; yra tam tikrų psichikos sveikatos sutrikimo požymių; yra požymių, rodančių galimą rizikingą ar žalingą psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą; yra buvę savižudybės / savižalos atvejų artimoje aplinkoje; bendrauja su asmenimis, idealizuojančiais savižudybę, savižalą, mėginusiais ar planuojančiais nusižudyti, ir kt.

IV SKYRIUS

RIZIKINGO AR ŽALINGO PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO RIZIKA IR / AR DIAGNOZUOTOS PRIKLAUSOMYBĖS

8. Šeimoje užfiksuota rizikingo ar žalingo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo rizika:

Ne ☐ (ši dalis toliau nepildoma)

Taip ☐

Asmuo	Asmens įvardyta ir (ar) MK specialisto pastebėta bei užfiksuota rizikingo ir žalingo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo rizika*
T / MS (apvesti)	
M / TS (apvesti)	
VA	
V	
Kitas šeimos narys (vardas, pavardė, ryšys su vaiku)	
MK užfiksuota papildoma informacija, svarbi vertinant ir nustatant pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikį:	

* Kiekvienu atveju nurodoma, ar yra rizikingo ir žalingo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo požymių; jei taip, koks jų vartojimo intensyvumas, trukmė, ar šis vartojimas neigiamai veikia asmens ar jo aplinkos socialinį gyvenimą, ar asmuo pripažįsta rizikingo ir žalingo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo problemą, ar ją neigia, ar yra motyvuotas keistis / spręsti šio vartojimo problemą; ar buvo teikta pagalba (jei taip, tai kokia), ir kt.

9. Šeimos nariui (-iams) diagnozuota (-os) priklausomybė* (-ės):

Ne ☐ (ši dalis toliau nepildoma)

Taip ☐

Asmuo	Asmens įvardyta ir (ar) MK specialisto turima informacija apie asmens priklausomybę nuo psichoaktyviųjų medžiagų, azartinių lošimų, interneto ar kt.**
T / MS (apvesti)	
M / TS (apvesti)	
VA	
V	
Kitas šeimos narys (vardas, pavardė, ryšys su vaiku)	
MK užfiksuota papildoma informacija, svarbi vertinant ir nustatant pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikį:	

* Priklausomybė nuo alkoholio ir (ar) narkotinių ir (ar) psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, priklausomybė nuo lošimų; priklausomybė nuo kompiuterinių žaidimų ir kt.

** Asmeniui diagnozuota (-os) priklausomybės (-ių) rūšis (-ys), turima informacija apie gydymą, priklausomybės ligos (-ų) eigą, asmens motyvaciją gydytis ir kt.

V SKYRIUS SMURTINIO ELGESIO RIZIKA

10. Šeimoje fiksuota smurtinio elgesio rizika:

Ne ☐ (toliau nepildoma)

Taip ☐

11. Šeimoje fiksuota smurto artimoje aplinkoje rizika:

Ne ☐ (toliau nepildoma)

Taip ☐

Smurto formos nustatomos pagal vyraujančius smurtinius veiksmus, tačiau, nustatant smurto poveikį ir pasekmes, vertinama kompleksinė smurto raiška (pvz., esant fiziniam smurtui, visada turi būti vertinamas ir psichologinis poveikis, jo pasekmės).

12. Asmens įvardytos ir (ar) MK specialisto pastebėtos bei užfiksuotos smurto formos*:

Asmuo	Asmens įvardytos ir (ar) MK specialisto pastebėtos bei užfiksuotos smurto formos* (nurodoma smurto raiška; kuris asmuo smurtavo; asmens reakcija į smurtą – smurto neigimas, jei auka kaltina save / smurtautoją / kitus šeimos narius; jei smurtautojas kaltina save / auką / kitus šeimos narius ir kt.)
T / MS (apvesti)	
M / TS (apvesti)	
VA	
V	
Kitas šeimos narys (vardas, pavardė, ryšys su vaiku)	
MK užfiksuota papildoma informacija (pvz., smurto ne artimoje aplinkoje rizika), svarbi vertinant ir nustatant pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikį:	

* **Smurto formos:** fizinis smurtas; psichologinis smurtas; seksualinis smurtas; nepriežiūra; ekonominis smurtas; prekyba žmonėmis; smurto artimoje aplinkoje liudininkas; gyvena aplinkoje, kurioje smurtaujama, ir kt.

VI SKYRIUS KITOS RIZIKOS IR (AR) SAUGUMO VEIKSNIAI

13. Kitų rizikų ir (ar) saugumo veiksmų* apibūdinimas individualiu ir artimos aplinkos lygiu:

	Rizikos (silpnybės) (apibūdinti)	Saugumo veiksniai (stiprybės) (apibūdinti)
T / MS (apvesti)		
M / TS (apvesti)		
VA		
V		
Kitas šeimos narys (vardas, pavardė, ryšys su vaiku)		
<i>MK užfiksuota papildoma informacija, svarbi vertinant ir nustatant pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikį:</i>		

* **Rizikos ir (ar) saugumo veiksniai:** socialinė aplinka; užimtumas; pomėgiai; gyvenamasis būstas; finansinė padėtis; antra ir paskesnė santuoka / partnerystė ir kt.

VII SKYRIUS ŠEIMOS FUNKCIONAVIMAS

14. Atliekant šeimos situacijos vertinimą, MK specialisto pastebėti ir užfiksuoti vaidmenys šeimoje, sutuoktinių / sugyventinių bei tėvų / vaikų posistemų ypatumai (pildant šią dalį, prireikus gali būti taikomi specialieji šeimos vertinimo metodai, pvz., šeimos žemėlapis):

Vaidmenys šeimoje	<i>Apibūdinimas</i>
Aiškūs, apibrėžti (pvz., aiškūs tėvų ir vaikų vaidmenų ir atsakomybių pasidalijimas)	
Pakitę (pvz., vaikai atlieka daug suaugusiųjų pareigų)	
Kintantys (pvz., kai tėvai vartoja alkoholį, vaikai prisiima suaugusiųjų vaidmenis)	
Sutuoktinių / sugyventinių posistemis	<i>Apibūdinimas</i>
Sutuoktinių / sugyventinių posistemio ribos (aiškos, susiliejusios, atitolusios ir pan.)	
Sutuoktinių / sugyventinių bendro ir asmeninio laiko paskirstymas	
Ar sutuoktinių / sugyventinių posistemis atskirtas nuo tėvų posistemio (ar tėvai atskiria savo, kaip poros, gyvenimą nuo vaikų gyvenimo)?	
Tėvų ir vaikų posistemų ribos ir sąveika	<i>Apibūdinimas</i>
Lanksčios (sveikos), susiliejančios, nelanksčios	

VIII SKYRIUS TĖVYSTĖS ĮGŪDŽIAI

15. Asmens įvardyti ir (ar) MK specialisto pastebėti bei užfiksuoti tėvystės įgūdžiai* ar jų stoka (įgūdžių skiltyje, nurodant vaikus (VA ir V), įrašomi 2 priedo papunkčiai, kuriuose nurodyti VA ir V, pvz.: 1.1, 1.2, 2.1, 2.2 ir t. t.):

Asmuo	Asmens įvardyti ir (ar) MK specialisto pastebėti bei užfiksuoti tėvystės įgūdžiai ar jų stoka:
T / MS (apvesti)	
M / TS (apvesti)	
MK užfiksuota papildoma informacija, svarbi vertinant ir nustatant pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikį:	

* Vaiko fizinių poreikių atpažinimas ir patenkinimas; vaiko emocinių poreikių atpažinimas ir patenkinimas; vaiko fizinio saugumo užtikrinimas; vaiko emocinio saugumo užtikrinimas; ugdymosi, švietimo poreikių užtikrinimas; su vaiko sveikata susijusių poreikių patenkinimas; vaiko drausminimas; ribų ir taisyklių nustatymas; tinkamo vaiko elgesio skatinimas ir parama vaikui; santykiai su vaiku; santykių su vaiku hierarchija; konfliktų su vaiku sprendimas ir kt.

IX SKYRIUS PASIRENGIMAS SPRĘSTI PROBLEMAS

16. Asmens pasirengimas bendradarbiauti / spręsti problemas*, lėmusias krizę šeimoje:

Asmuo	Asmens įvardytas ir (ar) MK specialisto pastebėtas bei užfiksuotas asmens pasirengimas bendradarbiauti / spręsti problemas, lėmusias krizę šeimoje
T / MS (apvesti)	
M / TS (apvesti)	
VA	
V	
Kitas šeimos narys (vardas, pavardė, ryšys su vaiku)	
MK užfiksuota papildoma informacija, svarbi vertinant ir nustatant pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikį:	

* **Pasirengimo bendradarbiauti / spręsti problemas požymiai:** adekvačiai vertina susidariusią situaciją šeimoje; nusiteikęs (-usi) spręsti problemas; turi motyvų spręsti problemas; bendradarbiauja su MK; skatina kitus šeimos narius priimti MK pagalbą; įvardija būdus, priemones, kurie padės spręsti problemas, ir kt.

17. Bendras MK pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikio įvertinimas:

--

(Pareigos)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

(Pareigos)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)